

Tilasto-osasto
Airi Heikkilä

24.6.1991

SUORAT SIJOITUKSET ULKOMAILLE-KYSELYN TIETOJÄRJESTELMÄN MÄÄRITYSPROJEKTIN YHTEENVETO

SISÄLLYSLUETTELO	SIVU
1. Projektin tavoitteet	1
2. Tietojärjestelmän sisällön perusratkaisut	1
2.1. Yritysten perustiedot ja kyselyn tietojärjestelmä	1
2.2. Kyselyn tietojen ryhmittely tiedostoihin ja avaintiedot	3
3. Ohjelmistovalinnat	4
4. Laadunvalvonta	5

LIITTEENÄ KAAVIOKUVA SUORIEEN SIJOITUSTEN TIETOJÄRJESTELMÄSTÄ

1. Projektin tavoitteet

Suorat sijoitukset ulkomaille-kyselyssä kerätään vuosittain (tilikausittain) tilinpäätöspohjaisia tietoja suomalaisesta sijoittajasta sekä sen ulkomaisista sijoituskohteista. Kyselystä saadaan maksutaseen tiedot ulkomaille tehtyjen suorien sijoitusten sijoituskannasta, uudelleen sijoitetuista voitoista ja osinko- ja korkotuotoista. Lisäksi kyselyn avulla analysoidaan ulkomaisten, teollisuusyhtiöinä toimivien sijoituskohteiden kannattavuutta ja rahoitusta.

Tietoja kerätään kaikilta sijoittajilta ja niiden kaikista sijoituskohteista noin joka viides vuosi. Vuosittaisissa kyselyissä ovat mukana vain ne sijoituskohteet sijoittajineen, joiden taseen loppusumma on merkittävä. Lisäksi kaikki sijoittajat korjaavat ja täydentävät luetteloa ulkomaisista sijoituskohteistaan joka vuosi.

Projektin tavoitteena on määritellä valuutansäätö- ja sääntelyä aikaisen kyselytietojen tietojärjestelmän (SSU) tilalle uusi tietojärjestelmä (USKO). Samalla on uusittava vanhoihin suorien sijoitusten tietojärjestelmiin (SSU, UPPOS) rakennetut yritysten perustietojen monimutkaiset tietojärjestelmät.

Uusi tietojärjestelmä on rakennettava palvelemaan tehokkaasti maksutaseen laadintaa:

- tietojen sisäänsyöttö nopeaksi ja yksinkertaiseksi
- joustavasti tulosteita vastaustiedoista sijoittajan ja sijoituskohteen toimialan sekä sijoituskohteen sijaintimaan mukaan
- laaduntarkkailun mahdollisuus; vastaustietojen yrityskohtainen (ly-tunnuksen mukaan) vertailu suorien sijoitusten virtatietoihin.

Vuotta 1991 koskeva kysely toteutetaan uudella tietojärjestelmällä. Siten tietojärjestelmän on oltava valmis helmikuun 1992 lopussa.

2. Tietojärjestelmän sisällön perusratkaisut

2.1. Yritysten perustiedot ja kyselyn tietojärjestelmä

Suorissa sijoituksissa yritysten perustietoja ovat: nimi, ly-tunnus tai SP:n tunnus (ulkom. sijoituskohde), toimiala, ulkomaisen sijoituskohteen/sijoittajan sijaintimaa, sijoittajan omistusosuus-% ja osoitetiedot (suomal. yritys).

Suomen Pankin keskitetyssä kyselyrekisterissä on yritysten perustietoja (nimi, ly-tunnus, toimiala, osoitetiedot) kaikista suomalaisista yrityksistä, jotka ovat sijoittajia tai sijoituskohteita. Uudet yritykset tulevat mukaan, jos niillä on suorien sijoitusten maksutapahtumia YVT:ssä (YVT-IEKM). Yrityksiä poistetaan rekisteristä suorien sijoitusten kyselyjen yhteydessä tehtävien tiedustelujen perusteella (esim. luettelo ulkomaisista sijoituskohteista). Kyselyrekisterin yrityksiä päivitetään manuaalisesti suorien sijoitusten kannalta kiinnostaviksi.

Suorien sijoitusten virtatietojen tietojärjestelmässä eli YVT-IEKM:ssä (vuodesta 1992 alkaen ???) on jokaisen maksutapahtuman yhteydessä tieto suomalaisen sijoituskohteen/sijoittajan ly-tunnukselta, sijoituskohteen toimialasta ja ulkomaisen sijoittajan/sijoituskohteen sijaintimaasta. Luokiteltaessa ulkomaille tehtyjä sijoituksia suomalaisen sijoittajan toimialan mukaan, käytetään kyselyrekisterin toimialatietoa. Tietojärjestelmässä on myös sotu-tunnukset yksityishenkilöistä, jotka ovat tehneet sijoituksia ulkomaille. YVT-IEKM:ssä kahta vuotta vanhemmat tiedot siirretään nauhalle.

Suorien sijoitusten kyselyjen tietojärjestelmässä (sijoitukset ulkomaille ja Suomeen) on yritysten perustiedot niistä sijoittajista ja sijoituskohteista, joista on saatu kyselyvastaukset yhdeltäkin tilikaudelta. Suomalaisen yrityksen perustietoja päivitetään kyselyrekisterin tiedoilla. Tietoja, joita ei saada kyselyrekisteristä, kysytään yrityksiltä kyselylomakkeilla (esim. omistusosuus-%). Kyselyjen postituslipukkeet ajetaan kyselyjen tietojärjestelmästä.

Luettelo ulkomaisista sijoituskohteista sisältää perustiedot kaikista sijoituskohteista. Sijoittajittaisessa luettelossa ulkomaiset sijoituskohteet on lueteltu aakkosjärjestyksessä; alakonserniyhtiöt ovat aakkosjärjestyksessä alakonserniemon jälkeen. Luettelosta ei käy selville ulkomaisten konserniyhtiöiden omistusketjut, vaan siinä ilmoitetaan ainoastaan sijoittajan omistusosuus-% (välitön + välillinen).

Tilasto-osastolla lisätään luettelon loppuun lehtitietojen ja suorien sijoitusten virtatilastoinnin yhteydessä saatavien ilmoituslomakkeiden avulla uusia sijoituskohteita (nimi, sijaintimaa). Sijoittajat korjaavat luettelon ajan tasalle vuosittain kyselyn yhteydessä. Luettelon avulla varmistetaan, että kyselyn vastaukset saadaan kaikista merkittävistä sijoituskohteista ja että sijoittajalla on edelleen ulkomaisia sijoituskohteita.

Luettelo on tekstitiedostona erillään varsinaisesta kyselyn tietojärjestelmästä. Postituslipukkeet luettelon lähettämistä varten ajetaan kyselyrekisteristä.

Edellä olevasta johtuen suomalaisista ulkomaisomisteisista yrityksistä saadaan vain toimialoittainen nimiluettelo kyselyrekisteristä. Vanhasta UPPOKSESTA saatua luetteloja, jossa on ajantasaiset tiedot omistusosuuksista ja sijoittajista maittain ei ole enää saatavilla kuin vain niistä yrityksistä, jotka ovat olleet mukana kyselyn viimeisimmällä kierroksella. Tällainen luettelo voidaan listata kyselyn tietojärjestelmästä.

2.2. Kyselyn tietojen ryhmittely tiedostoihin ja avaintiedot

Suorat sijoitukset ulkomaille- kyselyn tietojärjestelmä (USKO) rakennetaan Suorat sijoitukset Suomeen- kyselyn tietojärjestelmään. Historiatiedot vuodesta 1981 lähtien konvertoidaan uuteen tietojärjestelmään.

Kyselyn tietojärjestelmässä tiedot on ryhmitelty seuraaviin tiedostoihin:

- Suomessa olevan yrityksen pysyvät perustiedot
- Suomessa olevan yrityksen tilikausittain muuttuvat perustiedot
- sijoitukset Suomeen- kyselyn vastaustiedot
- sijoitukset ulkomaille- kyselyn vastaustiedot sijoittajasta
- ulkomaisen sijoituskohteyrityksen tilikausittain muuttuvat perustiedot
- sijoitukset ulkomaille- kyselyn vastaustiedot sijoituskohteesta
- tilikausittaiset perustiedot maista ja niiden kuulumisesta eri markkina-alueisiin

Tiedostojen tietoja voidaan yhdistellä käyttäen avaintietoina ns. ly-korviketta ja tilikautta. Ly-korvike on enemmistöllä yrityksiä sama kuin oikea ly-tunnus. Ly-korviketta kuitenkin tarvitaan, koska historiatiedot SSU:ssa on joistakin yrityksistä taltioitu ly-korvikkeella. Teknisesti on jälkikäteen hankala muuttaa ly-korvikkeet ly-tunnuksiksi. Näin ollen käytössä ovat molemmat.

Tiedot ulkomaisista kohteista taltioidaan SP:n tunnuksilla, jotka ovat vanhoja SP:n lupanumeroita. Siten ulkomaisten kohteiden tietoja voidaan vertailla tilikausittain, vaikkakin vertailua vaikeuttaa tilikausittain muuttuvat alakonserniryhmittelyt.

Jos useampi suomalainen sijoittaja omistaa samaa ulkomaista sijoituskohtetta, jokaiselta sijoittajalta saadaan vastaustiedot. Näin tällaisen sijoituskohteen tuloslaskelma- ja tasetiedot tulevat taltioiduiksi useampaan kertaan. Koska tulosteissa vastaustietoja painotetaan sijoittajan omistusuosuudella, sijoituskohteen tiedot eivät tule virheellisesti mukaan moneen kertaan. Jatkossa olisi siten aiemmasta poiketen myös teollisuusyhtiöiden liikevaihdot ja henkilökunnan lukumäärät julkaisutava sijoittajan omistusuosuudella painotettuina.

Yritykset antavat valuuttamääräiset tiedot valmiiksi markoiksi muunnettuina.

3. Ohjelmistovalinnat

Kyselyn tietojärjestelmä yrityskohtaisin vastauksin rakennetaan keskuskoneelle Link/Dargal-ohjelmistolla. Järjestelmä tehdään Suorat sijoitukset Suomeen- kyselyn-sovelluksen (SISU) yhteyteen. Keskuskoneelle laaditaan vastaustietojen automaattinen syöttöohjelma, jotta yritykset voivat vastata tiedostomuodossa mikrotietokoneen kautta esim. sähköpostilla. Tiedot taltioituvat sijoittajan ly:lle ja ulkomaisen sijoituskohteen SP:n tunnukselle.

Aikasarjojen jatkojalostus ja taulukot tehdään pääasiassa lotuksella. POLTI:n (ja TAKO:n) kuukausittaisia kyselyyn perustuvia maksutaseaikasarjoja uudelleen sijoitetuista voitoista, osingoista ja koroista sekä sijoituskannoista päivitetään lotukselta. Yksityiskohtaiset toimialoittaiset/-maittaiset kyselytietojen aikasarjat ovat lotuksella. Lotukselta TAKO:on päivitetään vuosittaiset karkeammat

toimialoittaiset/markkina-alueittaiset aikasarjat sijoituskannoista.

Luettelo ulkomaisista sijoituskohteista tehdään lotuksella. Tavoitteena on tehdä luettelo, jonka rivien korjaaminen on nopeata ja jota yritykset voivat saada tiedostomuodossa korjattavaksi. Lisäksi luettelosta voidaan hakea tietyn sijoittajan tiedot. Muutkin luettelon tiedot ovat hakuavaimina ohjelmiston mahdollisuuksien mukaan.

Jarkko Kivistön ja Lasse Nordquistin työpaperia 3/91 "Suorat sijoitukset ulkomaille- kyselyn tietojärjestelmän toteuttamismahdollisuudet lotus 1-2-3 -taulukkolaskentaohjelmalla" käytettiin perustana ohjelmistovalinnoissa.

4. Laadunvalvonta

Suorien sijoitusten kyselytietojen laadunvalvonta jakautuu kahteen ryhmään:

a) Vertailu suorien sijoitusten virtatietoihin ja maksettuihin osinkoihin ja korkoihin YVT-IEKM:ssä kaikkien tai merkittävien suomalaisten sijoituskohteiden/sijoittajien osalta. Kyselyn vertailutietoina ovat maksetut osingot ja korot sekä laskennalliset pääomavirrat sellaisenaan sekä toimialoittain ja maittain. Vertailutulosteet tehdään dargalilla.

b) Syötettävien vastaustietojen tarkistukset. Erillisellä päivitysajolla, yleensä suurempien päivityserien jälkeen, ajetaan tarkistusajo. Ajo hälyyttää, jos tietyt avaintiedot muuttuvat merkittävästi edellisestä tilikaudesta.

Jos kyselyrekisterin yhteydessä sijaitsevaan laadunvalvontahakemistoon siirretään muista ulkomaisien saamisten ja velkojen kyselyistä kantatietoja, voidaan myös tällöin suorien sijoitusten kyselyistäkin siirtää sinne vertailutietoa. Muussa tapauksessa suorien sijoitusten kyselyjen laadunvalvonta hoidetaan yksinomaan edellä mainittujen kohtien a ja b mukaan.

SUORIEN SIJOITUSTEN TIETOJÄRJESTELMÄ

Tietovirrat (—), laadunvalvonnan tietovirrat (==)

